

Fælles om god uddannelse

April 2015

**Rektorerne for erhvervsakademierne,
professionshøjskolerne, universiteterne
samt kunstneriske og kulturelle uddannelser**

og

Uddannelses- og forskningsministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Udgivet af

Uddannelses- og Forskningsministeriet
Bredgade 40
1260 København K
Telefon: 3392 9700
E-mail: ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

Forsidefoto

Heine Pedersen, Københavns Universitet

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

Fælles om god uddannelse

Uddannelse af høj kvalitet bidrager til, at vi har et samfund i balance og er afgørende for beskæftigelse og vækst.

En god uddannelse starter med den enkelte. Uddannelse bidrager til høj livskvalitet, til demokratisk dannelse og til social mobilitet. Og uddannelse er med til at klæde den enkelte på til opgaverne på arbejdsmarkedet.

Samtidig er de rette kompetencer i arbejdsstyrken afgørende for danske virksomheder og den offentlige service og velfærd. Et højt uddannelsesniveau er en forudsætning for, at vi kan gribe nye globale muligheder og fortsat understøtte udviklingen af en højproduktiv erhvervsstruktur og en innovativ offentlig sektor. Det stiller nye krav til vores uddannelser og studerende, og det sætter fokus på sammenhængen mellem uddannelse og arbejdsmarked.

Kravene til videreudvikling af kompetencer efter endt uddannelse vil øges for alle i de kommende år, også for personer med en videregående uddannelse. Det skærper kravene til fleksibilitet og indholdet i uddannelserne. Det skal vi tage højde for i udviklingen af uddannelserne og den grundlæggende uddannelsesstruktur.

Den løbende udvikling af de videregående uddannelser skal samtidigt understøtte internationale kompetencer blandt danske studerende og tiltrækning af dygtige internationale studerende til Danmark, samt understøtte et øget samarbejde med den omverden, som Danmark er en del af.

I dag får mange flere en videregående uddannelse end for bare få år siden. Siden 1990'erne er andelen af en ungdomsårgang, som fortsætter på en videregående uddannelse, vokset med 50 pct., og blandt dem, der færdiggjorde folkeskolen i 2013, forventes 60 pct. at tage en videregående uddannelse. Det er en vigtig milepæl, vi kan være stolte af.

Antallet af studerende gør det dog ikke alene. Fortsat kvalitetsudvikling af uddannelserne er helt afgørende for, at vi kan omsætte potentialet til vækst og beskæftigelse – til gavn for den enkelte og samfundet. Høj kvalitet i uddannelserne er et løbende og fortsat arbejde. Uddannelses- og forskningsministeren og rektorerne for de videregående uddannelser er enige om, at kvaliteten af uddannelserne står højt på dagsordenen. Det er en fælles opgave og et fælles ansvar.

Erhvervsakademierne, professionshøjskolerne, universiteterne og de kunstneriske og kulturelle uddannelser samt uddannelses- og forskningsministeren er derfor enige om at styrke det ambitiøse arbejde, der allerede er i gang på institutionerne og gennemføre en række initiativer, der medvirker til øget kvalitet og relevans på tværs af de videregående uddannelser inden for fire temaer.

- Tema A. God uddannelse i centrum

Der er enighed om at styrke fokus på god undervisning og understøtte en kultur, hvor god undervisning er prestigefyldt. Bl.a. gennem bedre rammer, åbenhed, ledelse og feedback på uddannelserne.

- Tema B. Fælles ansvar for studier på fuld tid

Der er enighed om, at alle uddannelser skal tilrettelægges, så de studerende kan og skal studere på fuld tid. Bl.a. gennem ambitiøse krav til det faglige niveau og øget interaktion mellem studerende og undervisere.

- Tema C. Øget indsats for bedre praktik og mere relevante uddannelser
Der er enighed om, at de studerende på alle uddannelser skal tilegne sig kompetencer, der ruster dem til krav og forventninger på arbejdsmarkedet. Bl.a. ved at deres viden i større omfang sættes på spil i virkelighedsnære problemstillinger.
- Tema D. Bedre match i optaget
Der er enighed om, at optagelsessystemet på de videregående uddannelser skal understøtte det bedste match mellem den studerende og uddannelsen og tage hensyn til arbejdsmarkedets behov for kompetencer. Bl.a. ved at anvende en bredere palette af optagelsesformer.

Den grundlæggende kvalitetssikring af de videregående uddannelser sker i dag i forbindelse med akkrediteringen af de videregående uddannelsesinstitutioner. Sådan skal det også være fremover. Samtidigt er der for nyligt indgået udviklingskontrakter for perioden 2015-2017 for at fremme de respektive institutioners strategiske udvikling. Udviklingskontrakterne indebærer en markant indsats for at styrke kvalitet og relevans på de enkelte institutioner.

Den fælles forståelse erstatter ikke institutionernes indsats i forbindelse med institutionsakkrediteringen og udviklingskontrakterne og indebærer ikke i sig selv særskilte målinger af resultaterne af den fælles forståelse.

Med den fælles forståelse tilkendegives enighed om, at de berørte temaer er vigtige pejlemærker i den fortsatte udvikling af kvalitet og relevans på tværs af institutionerne. Der er tale om initiativer, der vil skulle tilpasses og implementeres efter behov på den enkelte institution. Det er institutionen selv, der vurderer, hvordan der bedst følges op på den fælles forståelse.

Den fælles forståelse er et håndslag mellem uddannelses- og forskningsministeren og de videregående uddannelsesinstitutioner. Det sker i anerkendelse af, at der allerede pågår et omfattende løbende kvalitetsarbejde på institutionerne. Rektorer, ledere, undervisere og øvrige medarbejdere på institutionerne er nøgleaktører i den proces og de indsatser, der igangsættes med den fælles forståelse.

Et ekstra kvalitetsløft kræver en styrket indsats fra alle parter – Uddannelses- og Forskningsministeriet, institutionerne og de studerende. Den fælles forståelse afspejler en opfattelse af, at styrket kvalitet ikke nødvendigvis sker gennem lovgivning og regler, men også i den daglige indsats ude på institutionerne. Intentionen med den fælles forståelse er således, at de nye fælles tiltag ikke fører til øget detail- og procesregulering.

Arbejdet med initiativer og indsatser vil i den videre proces blive iværksat med respekt for institutionernes uafhængighed og selvstændighed og i en proces, der giver tid og lejlighed til inddragelse af studerende og medarbejdere. Tiltag og aktiviteter iværksættes i dialog mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og rektorkollegierne.

Uddannelses- og forskningsministeren vil tage initiativ til en drøftelse med institutionerne af status for større reformer på det videregående uddannelsesområde, herunder studiefremdriftsreformen.

Tema A. God uddannelse i centrum

De danske videregående uddannelser har i al almindelighed en høj kvalitet, og på institutionerne arbejdes der løbende på at styrke kvaliteten på de videregående uddannelser. Undervisning er en kerneopgave på de videregående uddannelsesinstitutioner, og det er vigtigt til stadighed at have fokus på at fremme en kultur, hvor god undervisning er prestigefyldt.

Prioritering og anerkendelse af god undervisning varierer på tværs af fagområder og institutionstyper. En rundspørge foretaget af Kvalitetsudvalget indikerer, at mange undervisere på de videregående uddannelsesinstitutioner ikke mener, at kvaliteten i deres undervisning har en stor betydning for løn, forfremmelser og anden ledelsesmæssig anerkendelse. Dette dækker over lokale forskelle fra uddannelsessted til uddannelsessted.

At undervisningen kan prioriteres højere understøttes af, at de studerende på en række uddannelser generelt efterspørger større interaktion med undervisere og mere feedback på deres præstationer, herunder flere undervisnings- og vejledningstimer.

1. Styrket fokus på det ledelsesmæssige ansvar for god undervisning

Bestyrelserne har det overordnede ansvar for de videregående uddannelsesinstitutioner, herunder for uddannelsernes kvalitet og relevans. Institutionernes daglige ledelse varetages af rektor inden for de rammer, bestyrelsen har fastsat.

En forudsætning for, at bestyrelserne kan sikre de strategiske sigtelinjer for institutionernes udvikling er, at de har relevant ledelsesinformation til rådighed. Ledelsens arbejde med sikring og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans skal inddrage de studerende og undervisere, bl.a. gennem de forskellige fora for medinddragelse og medbestemmelse.

Initiativer:

1. *Bestyrelsernes ansvar for kvalitet og relevans.* Bestyrelserne på institutionerne bør drøfte, om deres fokus på uddannelsernes kvalitet og relevans er tilstrækkeligt, og om ledelsesinformationen på dette område sker i overensstemmelse med institutionsakkrediteringens kriterier eller bør styrkes.
2. *Styrket uddannelsesledelse.* Ledelserne på institutionen bør overveje, hvordan uddannelsesledelsen i organisationen kan styrkes.
3. *Konference om styrket uddannelsesledelse på universiteterne.* Der afholdes en konference med fokus på uddannelsesledelsens arbejde med uddannelsernes kvalitet og relevans.

2. Bedre rammer for undervisning i centrum

Videregående uddannelser af højeste kvalitet og relevans hænger uløseligt sammen med undervisning på højeste faglige og pædagogisk-didaktiske niveau. Derfor er det vigtigt at styrke rammerne for god undervisning og fremme en kultur, hvor god undervisning og løbende undervisningsudvikling, herunder øget brug af nye undervisningsformer og digitale læringsmidler, er

prestigefyldt. Samtidigt er det vigtigt med et styrket fokus på undervisningskompetencer ved bedømmelsen af kommende lektorer og professorer.

Initiativer:

4. *Eksterne lektorer på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser.* Der igangsættes et arbejde, der skal udarbejde forskellige modeller for, hvordan erhvervsakademier, professionshøjskoler, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og de maritime institutioner kan få mulighed for at ansætte eksterne lektorer.
5. *Anvendelse af rammerne for lokal løndannelse.* For at understøtte erhvervsakademiernes og professionshøjskolerens arbejde med at anerkende god undervisning iværksættes en møderække om en mere strategisk anvendelse af rammerne for lokal løndannelse, karriereudvikling, strategisk kompetenceudvikling mv. med henblik på, at der lokalt arbejdes mere strategisk med belønning af særlige indsatser og kvalifikationer.
6. *Styrket fokus på uddannelseskvalifikationer indenfor universiteternes stillingsstruktur.* Universiteterne drøfter, hvordan uddannelsesopgavens prestige og forankring kan styrkes yderligere, herunder vægtningen af undervisningskvalifikationer i jobopslag og bedømmelse samt løbende vedligeholdelse af de pædagogisk-didaktiske og faglige kvalifikationer. På denne baggrund drøfter universiteterne og Uddannelses- og Forskningsministeriet, hvordan undervisnings- og forskningsopgaver kan løftes indenfor den gældende stillingsstruktur, samt om der er behov for en revision af stillingsstrukturen.

Dialogen vil også kunne danne grundlag for opfølgning ift. f.eks. institutionernes kvalitetspolitikker.

7. *Drøftelse af forhold vedrørende kandidatuddannelser.* Universiteterne og Uddannelses- og Forskningsministeriet drøfter rammerne for specialeudarbejdelsen på kandidatuddannelserne og – sammen med de øvrige videregående institutioner – en fremtidssikret model for håndtering af supplerende i forbindelse med studerendes overgange til kandidatuddannelser.

3. Bedre feedback til de studerende

Feedback i den løbende undervisning og efter eksamen er en vigtig del af den studerendes læreproces. Feedback indgår i dag på alle de videregående uddannelser i mange forskellige former. Der er ikke knyttet centrale krav til omfanget af eller formen for feedback i relation til hverken undervisnings- eller eksamenspræstationer. Der kan være et potentiale i videndeling og best practise for feedback mellem institutionerne.

Initiativer:

8. *Bedre feedback til de studerende.* Institutionerne bør overveje, om og hvordan man kan videreudvikle formerne for interaktion mellem undervisere og studerende, og samlet set give mere og bedre feedback i undervisningen eller i forbindelse med løbende prøver og eksaminer, samt inddrage de studerende i de respektive organer på institutionerne i dialog om, hvordan området kan styrkes.

4. Åbenhed om kvalitet og relevans i uddannelserne

Studerendes evalueringer af undervisningen er et centralt værktøj i institutionernes sikring af institutionernes arbejde med kvaliteten af uddannelser og undervisning. Det er vigtigt, at der er åbenhed omkring evalueringsresultaterne internt i organisationen, så ledelsen på alle relevante niveauer har adgang til at gennemgå resultaterne af studenterevalueringer af uddannelser og undervisning på et detaljeret niveau. Det er relevant for de enkelte uddannelsers fag og kurser, og det er relevant at sammenligne resultater på tværs af institutionen. Evalueringerne bør derfor både kunne omfatte temaer, der er relevante for den konkrete undervisningssituation og temaer, der går på tværs af fag og kurser på institutionen.

Initiativer:

9. *Styrket brug af undervisningsevalueringer som et internt ledelsesredskab.* De videregående uddannelsesinstitutioner bør på baggrund af en vurdering af potentialet på de enkelte institutioner tage initiativ til større åbenhed om studenterevalueringerne bl.a. med henblik på, at evalueringerne i højere grad bruges som et internt ledelsesredskab og understøtter de respektive organer på institutionerne.
10. *Mere ensartede undervisningsevalueringer.* Undervisningsevalueringerne bør omfatte et antal fælles spørgsmål, der går igen for alle uddannelserne internt på de respektive institutioner. Det styrker institutionsledelsernes egne muligheder for sammenligning på tværs af institutionens fag, kurser og uddannelser. Initiativet sker i forlængelse og til understøttelse af institutions- og uddannelsesakkrediteringen.
11. *Det centrale tilsyn målrettes.* Uddannelses- og Forskningsministeriet fører tilsyn med de videregående uddannelsesinstitutioners samlede virke, herunder kvalitet og relevans i de videregående uddannelser. Det centrale tilsyn, der i dag gennemføres forskelligt for uddannelsesområderne, vil fremover blive baseret på en årlig systematisk gennemgang af velkonsoliderede, eksisterende, sammenlignelige nøgletal i tilknytning til opfølgning på årsrapporterne på tværs af institutioner og uddannelser, herunder om uddannelserne afviger væsentligt på centrale nøgletal som bl.a. lav overgang til beskæftigelse, lange gennemførelsestider og særligt stort frafald. På baggrund af gennemgangen af nøgletal gennemføres et skriftligt tilsyn og konkrete besøg på udvalgte institutioner. I de tilfælde, hvor tilsynet viser, at der er særlige kvalitets- og relevansudfordringer, besluttet eventuel yderligere opfølgning.
12. *Nøgletal offentliggøres på ministeriets hjemmeside.* For at øge transparensen i tilsynet vil velkonsoliderede, eksisterende centrale nøgletal blive offentliggjort af Uddannelses- og Forskningsministeriet.

5. Udvalg om fremtidens censorordning

Censorordningen har i det danske uddannelsessystem en meget væsentlig funktion i forhold til at sikre kvaliteten i uddannelserne, men det er også en meget ressourcekrævende funktion. Der er løbende diskussioner om indretningen af og kvaliteten i censorordningerne, og hidtidige analyser viser, at der er udfordringer forbundet med de nuværende censorsystemer.

Kvalitetsudvalget har stillet forslag om en omfattende omlægning af censorinstitutionen, hvor institutionerne i høj grad selv bør kunne bestemme, hvornår de vil anvende ekstern censur. Dette forslag er blevet mødt af bred kritik, bl.a. fra aftagere, institutioner og studenterorganisationer.

Det vurderes, at der er behov for et solidt grundlag for at vurdere betydningen af ekstern censur og behovet for en modernisering af de eksisterende censorordninger.

Initiativer:

13. *Udvalg om fremtidens censorordning.* Uddannelses- og forskningsministeren nedsætter et udvalg om en ny censorordning. Formålet med udvalgsarbejdet er en systematisk gennemgang af censorområdet set i forhold til prøve- og eksamenssystemet med henblik på en modernisering, hvor behov og ressourceforbrug modsvarer hinanden, og under hensyntagen til de studerendes retssikkerhed.

6. Undervisningspris

Der skal være større fokus på værdien af god undervisning i de videregående uddannelser. Den enkelte underviser og uddannelsesinstitutionen skal motiveres til at forbedre og synliggøre undervisningen, og skal anerkendes for at yde en indsats for at udvikle eller udføre god undervisning.

Initiativer:

14. *Der indstiftes årlige undervisningspriser.* For at anerkende værdien af god undervisning i de videregående uddannelser indstifter uddannelses- og forskningsministeren årlige undervisningspriser inden for de enkelte uddannelsesområder til undervisere eller undervisningsmiljøer, der i særlig grad udmærker sig.

Foto: Kasper Kamuk, Erhvervsakademiet Lillebælt

Tema B. Fælles ansvar for studier på fuld tid

Flere undersøgelser viser, at der er plads til en højere studieintensitet på de videregående uddannelser inden for de gældende normeringer af studietiden. Variationen er stor. Nogle steder er der tegn på, at de studerende har for få undervisningstimer, og visse steder er de studerende ikke i praksis fuldtidsstuderende. Det er institutionernes ansvar at følge de studerendes arbejdsindsats, mens det er de studerendes ansvar, at de intensiverer deres arbejdsindsats, hvis den ikke er tilstrækkelig.

Det fremgår af Kvalitetsudvalgets analyser, at de studerendes tidsforbrug i gennemsnit skal forøges med 20 pct. svarende til ca. 300 timer årligt for at få et omfang, der svarer til fuldtidsstudier. Det dækker over store variationer mellem uddannelserne. På mange uddannelser svarer tidsforbruget allerede til ECTS-normen, mens tidsforbruget på andre uddannelser kan øges med helt op til 50 pct.

Uddannelsesinstitutionerne har fokus på området, og der iværksættes løbende indsatser, der skal bidrage til, at de studerende øger studieaktiviteten.

Danmarks Evalueringsinstitut har bl.a. peget på, at uddannelsesinstitutionerne overordnet tilrettelægger uddannelserne efter, at de skal være fuldtidsstudie og i et vist omfang monitorerer de studerendes arbejdsbyrde, men ikke tilstrækkeligt systematisk justerer arbejdsomfang eller ECTS, hvis normen om fuldtidsstudier ikke er en realitet på uddannelserne.

7. Uddannelser med høj studieaktivitet

Det er institutionernes ansvar at sikre, at de ordinære videregående uddannelser er tilrettelagt, så de kan følges på fuld tid, samt løbende og tæt følge de studerendes arbejdsindsats og foretage justeringer, hvis arbejdsomfanget for de studerende, der består, er lavere, end hvad der kræves, i forhold til hvor mange ECTS det enkelte fag giver.

Der er behov for, at de studerende intensiverer deres arbejdsindsats, der hvor den ikke i dag er tilstrækkelig, ligesom der er potentiale i at styrke vejledningen til de studerende om, hvad der forventes af dem på uddannelsen, som det f.eks. sker med professionshøjskolernes studieaktivitetsmodel.

Eksaminer og løbende prøver mv. kan være et redskab til at styrke de studerendes engagement og studieaktivitet og dermed fremme kvaliteten i uddannelserne.

Herudover har der været tendens til en relativ omfattende grad af regulering fra centralt hold, f.eks. på eksamensområdet. En ændring af eksamensreglerne vil kunne give institutionerne et større ledelsesrum til løbende at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet, dog fortsat med den fornødne opmærksomhed på retssikkerheden for de studerende.

Initiativer:

15. *Tættere opfølgning på aktiv studiekultur.* Institutionerne skal tilrettelægge de videregående uddannelser, så det kræver en indsats på fuld tid fra den studerende at tage uddannelsen, hvis det ikke allerede er tilfældet. Uddannelses- og Forskningsministeriet foretager i samarbejde med institutionerne en indsamling af oplysninger herom i 2016, hvori eksempelvis kan indgå de lovpligtige UVM-data.

16. *Indsamling og udbredelse af eksempler på god tilrettelæggelsespraksis.* Der sikres information om god tilrettelæggelsespraksis med henblik på udbredelse af best practise. For yderligere at understøtte institutionernes arbejde med kvalitetssikring af ECTS udarbejdes en dansk oversættelse af ECTS Users' Guide til de danske institutioner, når denne ligger klar.
17. *Behov for deregulering af eksamensområdet.* Der iværksættes i samarbejde mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og institutionerne en kortlægning af behovet for deregulering af centrale regler på eksamensområdet, herunder i givet fald hvordan den enkelte institution selv vil fastsætte regler på området.
18. *Understøtte mulighederne for at tilrettelægge eksaminer og lade aktiv deltagelse og løbende prøver vægte.* Institutionerne skal have bedre mulighed for, at aktiv deltagelse i fag samt bedømmelser af skriftlige opgaver i løbet af semestret kan indgå som en del af karakterfastsættelsen sammen med prøveafholdelsen i faget. Det kan understøtte de studerendes studieaktivitet og styrke mulighederne for at vurdere de studerendes kunnen.

Foto: Søren Kjeldgaard, Aarhus Universitet

Tema C. Øget indsats for bedre praktik og mere relevante uddannelser

Uddannelsernes relevans skal styrkes i takt med, at dimittenderne i højere grad end i dag skal finde beskæftigelse på det private arbejdsmarked, herunder i små og mellemstore virksomheder. Hvis det skal lykkes at øge antallet af dimittender i den private sektor, vil vi i langt højere grad end i dag skulle sikre, at en del af de studerende tilegner sig kompetencer, der er relevante for og kan bidrage til vækst i nye typer af brancher og virksomheder, der ikke er traditionelle aftagere af højtuddannet arbejdskraft, som medarbejdere eller som iværksættere.

Der er desuden tegn på, at koblingen mellem uddannelse og arbejdsmarked kan styrkes på nogle uddannelser. Kvalitetsudvalgets analyser viser, at kun knap halvdelen af de studerende på universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier oplever, at deres uddannelse bidrager meget eller en del til, at de tilegner sig job- eller arbejdsrelateret viden og færdigheder. Også aftagere og dimittender peger på, at koblingen mellem uddannelserne og den praksis, som de skal bruges i, kan styrkes yderligere.

For at udvikle arbejdsmarkedssparate dimittender er der behov for, at de studerende lærer at sætte deres viden i spil og anvende deres faglighed til at løse komplekse, virkelighedsnære problemstillinger. Uddannelsernes tilrettelæggelse skal give de studerende erhvervsrettede kompetencer, så overgangen til arbejdsmarkedet bliver hurtig og værdiskabende.

8. Bedre praktik og erhvervskobling

Koblingen mellem teori og praksis kan styrkes på nogle uddannelser. Der findes mange gode eksempler og erfaringer, hvor samspil mellem teori og praksis er velfungerende, men der er behov for øget udbredelse, forankring og videndeling på tværs af uddannelsesinstitutionerne for at sikre, at kommende dimittender får de rette kompetencer med sig fra deres uddannelse. Praktikstederne er en væsentlig dialogpart i forhold til yderligere styrkelse af kvaliteten i praktikken.

Initiativer:

19. *Øget kvalitet i obligatorisk praktik.* Der iværksættes en møderække med de relevante parter om, hvordan der sikres en systematisk kvalitetssikring af praktik i uddannelser med obligatorisk praktik, eksempelvis gennem vejledning i praktikken med klare læringsmål, indsatsområder på praktikstederne, opkvalificering af praktikvejledere eller gennem øget brug af kombinationsstillinger.
20. *Større erhvervskobling i akademiske bacheloruddannelser og øget kvalitet i projektorienterede forløb.* Der iværksættes en møderække om identifikation og implementering – hvor relevant – af mulige praksisvinduer, øget erhvervsretning, og andre elementer, som kan give akademiske bachelordimittender umiddelbar erhvervskompetence og som samtidigt kan styrke, at alle bacheloruddannelser med få undtagelser i praksis er selvstændigt afsluttede forløb (f.eks. ved ændring af studieordninger mv.). Dialogen skal ligeledes omfatte spørgs-

målet om, hvordan kvalitet og fleksibilitet af projektorienterede forløb kan øges, herunder koblingen til uddannelsen faglighed.

21. *Bedre inddragelse og styrkelse af institutionernes aftagerpaneler, uddannelsesudvalg og andre aftagerkontakter.* Den nuværende brug af aftagerpaneler og uddannelsesudvalg evalueres med henblik på at afdække, hvordan aftagerpaneler og uddannelsesudvalgs bidrag til uddannelserne kan synliggøres og styrkes.

Foto: Kasper Kamuk, Erhvervsakademiet Lillebælt

Tema D. Bedre match i optaget

Optagelsessystemet skal understøtte det bedste match mellem den studerende og uddannelsen, mindske studieskift og frafald og tillige tage hensyn til arbejdsmarkedets behov for dimittender.

Danmark har en høj studie gennemførelse, men andelen af studerende, der falder fra og skifter studie undervejs er også høj. Således falder ca. 20 pct. af de studerende på videregående uddannelser fra efter første studieår. Hovedparten af disse påbegynder en ny videregående uddannelse på et senere tidspunkt, men den relativt høje andel af studieskifttere tidligt i studieforløbet indikerer, at der er plads til at forbedre det match, der foretages i optagelsesprocessen til videregående uddannelser. Herudover peger Kvalitetsudvalget på, at gymnasieeleverne med de højeste karaktergennemsnit i overvejende grad søger mod de samme – relativt få – uddannelser. Det betyder, at unge med høje karakterer bliver koncentreret på de uddannelser, der har høj adgangskvotient.

Det vurderes imidlertid ikke hensigtsmæssigt at regulere optaget på de videregående uddannelser fra centralt hold, sådan som Kvalitetsudvalget foreslår. Det skal ses i sammenhæng med, at uddannelsesinstitutionerne i dag har mulighed for både at medvirke til at fastsætte fordelingen mellem kvote 1 og 2 på deres uddannelse med adgangsbegrænsning samt udstrakt frihed i forhold til anvendelse af forskellige optagelsesformer i forbindelse med kvote 2-optaget. Det er hensigtsmæssigt at bevare og udvide denne mulighed, da det er uddannelsesinstitutionerne, der er bedst til at vurdere, hvilke optagelsesformer, som er de rette for deres uddannelser.

9. Flexibilitet i optaget

Det nuværende optagelsessystem giver institutionerne flexibilitet til at indrette sig med henblik på at sikre, at det er de mest motiverede og bedst egnede, der optages. Det kan dog være kompliceret for den enkelte institution eller uddannelse at udvikle og implementere de optagelsesformer, der hjælper dem med at foretage det bedste match mellem ansøger og uddannelse.

Initiativer:

22. *Mere flexibilitet i optaget.* Der afholdes en møderække i løbet af 2015 med fokus på, hvordan uddannelsesinstitutionerne evt. ønsker at ændre og kvalitetssikre nye optagelsesformer i praksis, og hvordan ministeriet kan understøtte denne proces gennem en tilpasning af regelsættets mulighed for at understøtte denne proces.

Uddannelses- og Forskningsministeriet styrker den igangværende dialog med uddannelsesinstitutionerne om mulighederne for at anvende bredere optagelsesgrundlag, herunder udfordringer ift. (1) Evidensbaserede optagelsesformer, (2) Tidsfrister for ansøgning, (3) Indledende screening af kvote 2-ansøgere mv., (4) Differentierede adgangskrav for kvote 1 og 2 ansøgere, (5) Øget brug af karakterkrav og (6) Optag til kandidatuddannelserne.

23. *Pilotprojekter for bedre match i optaget.* Der sættes fokus på udviklingen af en række pilotprojekter, der kan bidrage til bedre viden om muligheder og resultater ved mere varierende optagelsesformer.

24. *1,08-reglen (karakterbonus for tidlig studiestart)*. Bonusordningen, hvor ansøgere kan få ganget deres gymnasiale karaktergennemsnit med 1,08 for tidlig studiestart, medvirker til at drive adgangskvotienter op og skævvrider den sammenhæng, der bør være mellem karaktergennemsnit fra adgangsgivende eksamen og den studerendes kvalifikationer. Det vil være hensigtsmæssigt at afskaffe 1,08-reglen, så adgangskvotienterne i højere grad afspejler de studerendes kvalifikationer.

Bilag

Videregående uddannelsesinstitutioner i *Fælles om god uddannelse*:

Erhvervsakademier

- Erhvervsakademi Dania
- Erhvervsakademi Kolding
- Erhvervsakademi MidtVest
- Erhvervsakademi Sjælland
- Erhvervsakademi SydVest
- Erhvervsakademi Aarhus
- Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy
- Erhvervsakademiet Lillebælt
- Københavns Erhvervsakademi

Professionshøjskoler

- Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
- Professionshøjskolen Metropol
- Professionshøjskolen University College Capital
- Professionshøjskolen University College Lillebælt
- Professionshøjskolen University College Nordjylland
- Professionshøjskolen University College Sjælland
- Professionshøjskolen University College Syddanmark
- Professionshøjskolen VIA University College

Universiteter

- Copenhagen Business School
- Danmarks Tekniske Universitet
- IT-Universitetet i København
- Københavns Universitet
- Roskilde Universitet
- Syddansk Universitet
- Aalborg Universitet
- Aarhus Universitet

Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser

- Designskolen Kolding
- Arkitektskolen Aarhus
- Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering